

‘ander’ en de meerstemmige gemeenschap(pen) en beïnvloedingssferen. Ook de ‘kinderen’ van vandaag zijn in toenemende mate in staat om afwisselend, verschillende en zelfs contrasterende, religieuze posities in te nemen en kunnen zich verhouden tot verschillende religieuze opvattingen, wat kan uitgroeien tot een communicatieve en meervoudige identiteit. Vandaag bouwt een levensbeschouwelijke persoonlijke identiteit zich op in open communicatie met andere levensoriëntaties.

Levensbeschouwelijke tradities dragen beeldmateriaal, verhalen en ervaring mee om dit proces van identiteitsvorming en levensoriëntering te stimuleren en te voeden.

Oude symbolen helpen

de mens, ook vandaag nog, zichzelf in zijn hier en nu situatie te overstijgen en plaatsen hem in een perspectief van on-eindigheid waarnaar ze verwijzen. Toch is er meer nodig. Bibliodrama levert o.i. een uitgesproken en betekenisvolle bijdrage door haar specifieke aanpak: ervaringsbetrokken, levensnabij, en persoonlijk; beeldend en metaforisch. Het hanteert daarbij een hedendaagse, creatieve, ludieke, experimenterende beeldtaal die door de kritiek is heengegaan en die oude beelden actualiseert en eigen ervaringen in nieuwe taal omzet. Deze benadering stelt de speler in staat om de eigen biografische verhalen in co-constructie en samenspel verder vorm te geven.

Levensbeschouwelijke verscheidenheid in het spel

Bibliodrama creëert voor mensen van velerlei levensbeschouwelijke gezindheden een ont-

moetingsruimte. Het vraagt om een open en hermeneutische benadering van de bijbeltekst en een aanpak waarbij persoonlijke betekenisgeving plaats vindt in het ‘open’ inter-levensbeschouwelijke communicatiegebeuren van een groep. De werkwijze van bibliodrama toepassen op meerdere soorten levensbeschouwelijke teksten daagt iedere deelnemer in diversiteit uit om waarden, opties en inspiraties te verkennen en uit te wisselen en om de eigen persoonlijke verworteling in de eigen levensbeschouwelijke traditie en die van anderen te onderzoeken, te verrijken ... of deze nu joods, christelijk, isla-

mitisch, humanistisch, marxistisch, hindoeïstisch of boeddhistisch van aard zijn.

Voor mensen van niet-religieuze levensoriëntaties is het verrassend om ‘zelf’ sporen van zin en wijsheid – die aansluiten bij hun ‘eigen’ niet-godsdienstige levensvisie – in de Bijbel te kunnen ontdekken. Zo vertelde een niet-gelovige vrouw, welke via een bezoek aan haar vriendin was meegekomen naar een bibliodrama-speelavond: ‘Ik dacht bij aanvang: zie mij hier nu meespelen in dat vreemde bijbelspel van katholieken waar ik zo argwanend, eigenlijk misprijzend naar kijk ... Maar ik moet zeggen dat ik doorheen het spelen en de contacten met anderen, betekenissen heb ontdekt die me wezenlijk raken en die mij echt aan het denken zetten over aspecten van mijn eigen levensvisie. En niet alleen nadenken, het voelt nu sterk en warm aan.’ Een andere vrouw vertelt: ‘Ik heb dit boek lang zo stom, belerend en pure fantasie gevonden; nu, al spelend, dringt het tot me door hoe puur menselijk het is, hoe open je het

kan beleven, ik wil echt nog veel meer met de Bijbel spelen, ik wist niet dat je de verhalen ook kon voelen.’

Velen ervaren het als een ‘verademing’ om de diverse mogelijke sporen van zin en wijsheid ‘zelf’ te mogen ontdekken. Ze vinden in de bijbelteksten brokstukken van betekenis, waarden, houdingen en handelingen die aansluiten bij eigen levensaspecten. Verhalen waar God in voorkomt – en dat zijn er nogal wat – kunnen door niet(-christelijk)-gelovigen, beleefd worden als een confrontatie. ‘Ik geloof niet echt in God, toch niet als persoon, maar toen ik in het spel iemand de rol van God zag spelen, kwam ik toch onder de indruk. Ik voelde een soort aanwezigheid die mij deed denken aan de afwezigheid van God bij mij. Dat gaf een eigenaardig gevoel, een spanning waar ik nog niet uit ben.’ Wanneer iemand, als gelovige, de rol van God speelt met een tegenspeler die het bestaan van God ontkent, kan dit verhelderend werken naar de beide visies op het godsbestaan en verstaan.

Besluitend

Door zijn consequent inductief en open communicatief karakter biedt deze methode van bibliodrama een vrije inter-levensbeschouwelijke communicatieruimte aan. Zelfs al beleefd en begeleidt men het vanuit een bepaald christelijk geloofsverhaal en haar geschriften (de Bijbel) en wordt het begeleid door christelijk geïnspireerde mensen, kan dit ook voor andersgelovigen een werkplaats voor ‘eigen’ identiteitsvorming betekenen en een verdieping van de eigen levensbeschouwing. In deze zin bouwt bibliodrama actief mee aan een open levensbeschouwelijke communicatie in inter-

levensbeschouwelijk perspectief, binnen de multiculturele realiteit van de maatschappij.

Bibliodrama schept speelruimte om te leren van elkaar, niet alleen in gedachten en in woorden, maar ook in de belevingen, verlangens, inspiraties, oriëntaties en handelingen. Niet alleen in het spel maar doorlopend ook in de actuele realiteit leidt dit minimaal tot een dieper doorleefd wederzijds begrip, een groter respect en openheid op de rijkdom van andere levensinspiraties en creëert mogelijk een ‘warm’ gevoel van wederzijdse verrijking en verbondenheid. <

Literatuur

- Agten, J. (1996). Bibliodrama en parabels. In: *Catechetische Informatie*. Mechelen.
- Agten, J. (2005). Religiodrama. De wonderbaarlijke perenboom: Een verkenning van een Tibetaans-boeddhistisch verhaal via diverse werkvormen. In: *Catechetische Service* jrg. 34, nr. 1, 1-9. Brugge: Die Keure.
- Agten, J., Herrebosch, E., Verduyn, K., Vervoort, L. (2007). *Bibliodrama begeleiden. Wegwijzers voor de praktijk*. Antwerpen: Garant.
- Agten, J. (2008). Bibliodrama, een bijdrage aan levensbeschouwelijke identiteitsconstructie en levensoriëntatie van kinderen vandaag. In: Hermans, C., & Van der Zee, T. (red.) *Religieuze verhalen ter sprake in de klas en op school*. (IKO-reeks). Budel.
- Agten J. (2015). *Bibliodrama spelenderwijs met kinderen*. Averbode (i.v.).

Jean (dr. J.) Agten is procesbegeleider en nascholer voor identiteit en zingeving, bibliodrama, inter-levensbeschouwelijke communicatie, creatieve godsdienstdidactiek.
jeanagten@telenet.be